

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΣΕΛΙΔΕΣ

ΣΥΖΥΓΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

— 'Α! σὲ νῦρα ἐπὶ τέλους, ἄτιμε! . . . Τί ἐνόμισες; . . . Πῶς θὰ μοῦ ξεφύγης; . . . Γι' αὐτὸ λοιπὸν μ' ἀφίνεις μονάχη κάθε βράδυ 'στὸ σπίτι καὶ φεύγεις . . . ! Κακούργε! . . .

Καὶ γυναικεῖα παλάμη, χειροκτιφορός, ἀρπάζει μετὰ δυνάμεως τὸν βραχίονα τοῦ ἀνδρός, νέου ὡσεὶ τριακονταετοῦς, ἀρετὰ εὐμόρφου καὶ ἰκανῶς κομψοῦ. Ὁ συνοδεύων αὐτὸν φίλος παραμερίζει ἐκπληκτος, καὶ ἡ γυνὴ παρεντίθεται εἰς τὸ μέσον, κρατοῦσα αὐτὸν πάντοτε ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ὡς δι' ἀρπάγης θήραμα ὅπερ ἐκοπίασε ν' ἀνεύρη κ' ἐπιθυμῆ νὰ μὴ τῆς διαφύγη πλέον.

Ἡ ὥρα εἶνε δεκάτῃ τῆς νυκτός, ἐνάστρου νυκτὸς Ἰουλίου γλυκυτάτης, καὶ τὸ πλῆθος πληροῖ τὸ θέατρον τῶν Ὀλυμπίων, — (ἡ διήγησις ἀνάγεται εἰς τὴν πρὸ τῶν τελευταίων μεταβολῶν τοῦ περὶ τοὺς Στύλους πεδίου ἐποχῆν), — πλημμυρεῖ τὸν πρὸ τοῦ ἐξωθεν καφρανείου χώρον καὶ περιδιαβάζει κατὰ πυκνοὺς ὁμίλους, διευθυνόμενον ἢ ἐπανερχόμενον ἐκεῖθεν, ἐπὶ τῆς πρὸς τὰ ἔξω ἀγοῦσης πλατείας λεωφόρου ἢ ὑπὸ τὴν δενδροστοιχίαν.

Ἐκεῖνος, τὴν ἀνεγνωρίσεν ἀμέσως, καὶ περιδεῶς προσβλέπων γύρω μὴ τις ἤκουσε, διὰ βραχείας φωνῆς, συριττούσης, πνιγομένης, εἶπεν αὐτῇ :

— Πᾶμε!

'Ἄλλ' αὐτῇ, βραδύνουσα ἐπίτηδες, ἐχομένη ἐπιμόνως τοῦ βραχίονός του ἰσχυρῶς, ἔλκουσα αὐτὸν πρὸς ἑαυτήν, ὀπίσω, ὅπως συναρμόσῃ τὸ βῆμα του πρὸς τὸ ἰδικόν της, χωρὶς νὰ φροντίσῃ νὰ χαμηλώσῃ τῆς φωνῆς της τὸν τόνον :

— «Πᾶμε!», λέγει, αἶ;! . . . Τώρα — πᾶμε!» . . . Ποῦ νὰ πάμε; . . . 'Στὸ σπίτι; . . . Τώρα τὸ συλλογίσθηκες τὸ σπίτι . . . !

Αἱ λέξεις ἐξέρχονται ἀπὸ τοῦ στόματός της διακεκομμένοι, βίαιαι, καὶ ἀσθμαίνει, ὡς ἐκ μακροῦ δρόμου, ὁμιλοῦσα, καὶ τακτοποιεῖ διὰ τῆς ἄλλης χειρός, τρεμούσης καὶ πυρετώδους, τὰ ἐνδύματά της, ἅτινα φαίνονται ὅτι ἔχουν φορεθῆ ἐν σπουδῇ καὶ ἀταξίᾳ.

— Διασκεδάσεις βέβαια . . . , ἐπαναλαμβάνει σχεδὸν ἀμέσως. Δὲ 'μπορεῖ βλέπει νὰ κάμῃ χωρὶς θέατρο ὁ κύριος . . . ! Κ' ἐγὼ ἄς κάθουμαι νὰ μαραζώνω μὲ τὰ παιδιὰ του! . . . 'Ἄμ' δὲ μοῦ λεγες λοιπὸν σὰ μ' ἐπερνες πῶς μὲ ἤθελες γιὰ παραμάννα; . . .

Οἱ δύο ἄνδρες φαίνονται ὡς συντετριμμένοι ἐκ τῆς ἀπροόπτου ἐμφάνισως. Κύπτουν τὴν κεφαλὴν ὡς καταδικοὶ ὑφιστάμενοι διακτοῦ ἐ-

πιτιμήσεις, ἐνοχοὶ ἀκούοντες ἀπαγγελομένη τὴν κατηγορίαν των, δὲν λέγουν γρῦ καὶ σχεδὸν προσπαθοῦν νὰ κρύβουν τὰ πρόσωπά των βυθίζοντες μέχρι τῆς ρινὸς τοὺς πῖλους των καὶ συστρέφοντες τοὺς μύστακὰς των. Ἀπεναντίας ἡ γυνὴ βαδίζει ἐν τῷ μέσῳ αὐτῶν, σειομένη ὅλη, ὡς ἄγουσα θρίαμβον, πάλλουσα ἐξ ὀργῆς ἀλλὰ καὶ εὐχαριστήσεως, ἀδιαφοροῦσα ἀν δυνατὸν ν' ἀναγνωρίσθῃ ἢ νὰ προκαλέσῃ τὰ ὄμματα, τὸ πρόσωπον γυμνόν, τὴν γλῶσσαν λευμένην. Ἡ στάσις αὐτῆς εἶνε σχεδὸν ἐμπόλεμος καὶ ἡ ὅλη ὄψις της ἐριστικωτάτη, ἐμφαίνουσα δίψαν φιλονεικίας ἀκόρεστον, ἐπιθυμίαν πάλης, ὄρεξιν ἀγῶνος. Ἀλεκτορὶς θὰ ἔλεγεσ τινάσσουσα τὰς πτέρυγὰς της κ' ἐτοιμαζομένη εἰς μάχην ἀλληλομάχηματός. Ἡ φωνὴ αὐτῆς εἶνε ὀξεῖα, λεπτή, εἰσερχομένη βαθέως εἰς τὸ οὖς ὡς τρύπανον, κ' ἐξικνουμένη μέχρι τῶν ἐνδοτάτων τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ δονοῦσα καὶ αὐτὰς τὰς μάλλον ἀποκρύφους ἴνας του.

— Παραμάννα! . . . , ἐξακολουθεῖ συρίζουσα ὡς ἐρπετόν. Τὸν πρῶτον χρόνον ἤμου καλῆ, τὸ δεύτερον ἤμου καλῆ! . . . Τώρα δὲν εἶμαι παρὰ γιὰ τὴν κουζίνα καὶ γιὰ νὰ κοιμίζω τὰ παιδιὰ! . . . Κάθε βραδύ — κάθε βράδυ : — «Θὰ πάω διὰ! . . . Κάθε βραδύ — κάθε βράδυ : — «Θὰ πάω 'στοῦ Νικολάκη . . . Ἐχουμε δουλειὰ!» . . . 'Στὰ Ὀλυμπία εἶνε ἡ δουλειὰ σας! . . .

Καὶ προχωρεῖ, ἀλλ' ἀργὰ-ἀργὰ, σταματῶσα ἐκάστοτε, προφέρουσα κεχωρισμένας τὰς φράσεις, μελετημένας πιθανῶς πρότερον, ὡς κατὰ πύσματα ριπτόμενον δηλητήριο πεφυλαγμένον ἐπὶ τούτῳ ὑποκάτω τῆς γλώσσης της, χωρὶς νὰ κυτάξῃ περίξ, ὡς νὰ εὐρίσκειται εἰς τὸ σπίτι της ὅπερ τόσῳ συχνὰ ἀναφέρει, ἐνῶ οἱ ἄνδρες σπεύδον ἐπειγόμενοι τοῦλάχιστον φαίνεται νὰ ἐξέλθουν τοῦ φωτισμένου χώρου καὶ νὰ φθάσουν ὑπὸ τὰ σκότῃ τῆς δενδροστοιχίας. . . Ἐκάστην λέξιν ἢ ἀπαγγέλλει φαίνεται ὡς νὰ τὴν σταθμίζῃ, ν' ἀναμετρᾷ τὴν ἐντύπωσιν ἢν θὰ κάμῃ, νὰ τὴν ὀξύνῃ νομίζει ἐπίτηδες ὡς αἰχμὴν βελόνης ἢν θέλει νὰ ἐμπήξῃ εἰς κρέας. . . Ἄρρητος ἰδίως εἶνε ἡ ἔκφρασις, ἢν δίδει εἰς τὸ του ἐκεῖνο, ὅταν ὁμιλῇ περὶ «τῶν παιδιῶν του». Ἀδύνατον θὰ ἐνόμιζες τέως μίᾳ ἀπλῇ κτητικῇ ἀντωνυμίᾳ νὰ ἤμπορῇ νὰ περιλάβῃ τόσην χολὴν μίσους καὶ βδελυγμίας . . .

Ἦδη, τινὲς τῶν παρερχομένων ὁμίλων στρέφουν περιέργου τὴν κεφαλὴν, καὶ πολλοὶ τῶν διαβατῶν τείνουν τὸ οὖς διὰ νὰ ἐνοήσουν τί συμβαίνει. Καὶ ἐκείνη, χωρὶς νὰ τοὺς ἀξιώσῃ οὔτε βλέμματός, χωρὶς νὰ λάβῃ τὸν κόπον ἢ τὴν αἰδῶ νὰ προσέξῃ, ἀνελίσσει ἐφ' ὅσον προχωρεῖ τὸ κατηγορητήριο της, ἀνηλεῆς, ὁμιλοῦσα τριτοπροσώπως νῦν, διηγηματικῶς, ὡς ἐν τῷ θεάτρῳ οἱ ἠθοποιοὶ πρὸς τὸ ἀεροατῆριον, ἢ πρὸς ἐνδειξιν μείζονος περιφρονησεως φαίνεται.

— Ένα μήνα τώρα πολεμῶ ν' ἀνακαλύψω ποῦ πάει, τί κάνει... "Αμα φάμε, τὸ καπέλλο του ἀμέσως κ' ἐξῶ!... Στέλνω τὴν Ἑλένη 'στοῦ κύρ Νικολάκη... — Ἄ'δῶ εἶνε ὁ ἀφέντης μου; — Τώρα ὅ,τι β'γῆκαν μὲ τὸν 'δικόμου... Τὴν στέλνω 'στοῦ Σταμάτη... — «Μήπως ἦρθε ἐδῶ ὁ ἀφέντης μου;... — "Οχι, δὲν ἦρθε!»... Ἄποψε μοῦ λέει:— «Πᾶω 'στοῦ πατέρα μου.»... Ἐμένα, μ' ἔτρωγαν τὰ φειδία... Σηκῶνομαι, ντύνομαι, πηγαίνω... — «Καλησπέρα!.. Τί;... Μόνοι σας εἴστε;... — Μόνοι. — Μὰ καλά, ποῦ εἶνε ὁ Δημητράκης;... — Σοῦ εἶπε πῶς θάρρη ἐδῶ;... Ἐχει ἕνα μήνα νάρρη!»... Δολοφόμε!...

* *

Τοὺς παρακολουθῶ ἀπὸ τινων στιγμῶν ἤδη. Ἡ παράδοξος αὐτὴ σκηνή, συζυγικὴ ἕρις προδήλως, ἐκρηγνυμένη οὕτως ἀνεπιπίστως πρὸ ἐμοῦ, ἐν πλήρει ὀδῶ, ἐν μέσῃ λεωφόρῳ, ὑπὸ τὸν μαρμαίροντα ἀττικὸν οὐρανόν, ἐνῶ μурμηκίᾳ πέριξ ὁ λαὸς καὶ ἀπὸ τοῦ θεάτρου ἀναπέμπονται πληροῦντες τὴν ἔκτασιν καὶ διαχύνοντες τὴν φαιδρότητα οἱ θορυβώδεις τῆς *Ἰδίας* τόνοι, μ' ἐλκύει ἀκατασχέτως, ἀδιάφορον περιπατητὴν, ὅστις ἐπλάωνν πρό ὀλίγων λεπτῶν ἄσκοπον τὸ βῆμα. Κωφαίνων τὸν ἦχον τῶν βηματίων μου, ἔπομαι ὅσα τὸ δυνατόν ἀψοφητί. Αἱ ὀλίγαι λέξεις ἅς ἤκουσα, αἱ ποικιλλόμεναι δι' ὀνειδισμῶν καὶ στεναγμῶν, μοῦ ἦνοιξαν ἀρκετὰ τὴν ὄρεξιν. Καὶ ἀνίκητος ἐπιθυμία μὲ καταλαμβάνει νὰ ἐξιγνιάσω τὴν αἰτίαν τῆς περιέργου σκηνῆς, ἣν οὕτως ἀκουσίως ἔτυχε νὰ συναντήσω ἔμπροσθέν μου, νὰ παρακολουθήσω τὰς περιπετείας τῆς, ν' ἀνακαλύψω τί συμβαίνει, νὰ τὴν παρατηρήσω ἐξελισσομένην, νὰ ἴδω τὸ ἀποθησόμενον. Ὁμολογουμένως δὲ ὅ,τι εἶδα ἕως τώρα δικαιολογεῖ πληρέστατα τὴν περιέργειαν αὐτήν. Ἄλλ' ἐννοεῖται ὅτι καὶ ἡ φαντασία, ἡ ἄλλοτε γόησσα καὶ ἄλλοτε ἐριννύς αὐτὴ θεότης, δὲν ἀργεῖ νὰ ἔλθῃ ἐπίκουρος διὰ νὰ τὴν ὑπεκκλύσῃ. Καὶ ἐνῶ προσπαθῶ, λαθραῖος, προσεκτικὸς, ὡς ὠτακουστής, νὰ κρύπτωμαι ὅσα τὸ δυνατόν μᾶλλον καλλίτερον— διότι ὁ ἀνὴρ δὲν παύει νὰ στρέφῃ ὀπίσω καὶ γύρω του παρατηρῶν μετ' ἀγωνίας— ἀναλογίζομαι ἅμα κατ' ἑμαυτὸν ποῖον ἄρα γε μυστικὸν δράμα νὰ κρύπτουν ἴσως αἱ ὀλίγαι αὐταὶ φράσεις καὶ τὰ ὀλίγα αὐτὰ σχήματα... Τίς οἶδε ποῖα ἄρα γε ἀλληλουχία γεγονότων, ἀφ' ὧν κρέμονται πολλάκις ὑπάρξεις ὄλαι, νὰ ἐξώθησεν τοὺς ἀνδρας τούτους καὶ τὴν γυναῖκα αὐτήν νὰ ἐρχωνται τοιαύτην ὄραν ἐκεῖ, νὰ τρέχουν ἐξῶ τοῦ οἴκου των, ὅχι διὰ νὰ περιπατήσουν ἢ νὰ εὐθυμήσουν ὅπως οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ διὰ νὰ ξεσχίσουν ἴσως μετ' ὀλίγων τὰς σάρκας των!... Τίς οἶδε ποῖα ἀγρία ἀπόκρυφος τύχη νὰ ἔσπρωξεν τοὺς ἀνθρώπους αὐτούς, συνήθεις ἀστοὺς καθ'

ὄλα τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα, νὰ σπεύδουν οὐτως ἀσυνειδήτως διὰ νὰ φωνάζουν τὸν πόνον των εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου, διὰ νὰ ρίψουν τὸ ἄλγος των ὡς παράχορδον θλιβερόν τόνον ἐν τῷ φαιδρῷ θορύβῳ λαϊκῆς συναθροίσεως, διὰ νὰ πετάξουν τὴν μυχίαν ὀδύνην των, σφραδάζουσιν βορὰν εἰς τὰ ὄμματα τοῦ πρώτου τυχόντος!... Τίς οἶδε ποῖας κολάσεως ὠρυγαί, ὕβρεις, μανία, ἐξέβαλον τὸν ἀνδρα τοῦτον εἰς τὰς ἀγυῖας, πνιγόμενον, ἀπηλπισμένον, ἔκφρονα, διὰ νὰ ζητήσῃ μακρὰν τῆς οικογενείας— Μεγαίρας μὲ γαμψοὺς ὄνυχας καὶ βλοσυροὺς ὀφθαλμοὺς— ἀνάπαυσιν, ἀνακούφισιν, ἡσυχίαν πνεύματος, ἀέρα!... Τίς οἶδε ποῖας ἀπεχθοῦς προδοσίας ὑπόνοια καὶ λύσσα νὰ ἐρριψε τὴν γυναῖκα αὐτὴν ἐκτός, μὲ τὰ φορέματα ἐν ἀταξίᾳ, ἀσθμαινοῦσαν, κάθιδρον, μὴ ἐνωτιζομένην παρὰ τὴν κραυγὴν τῆς ὀργῆς τῆς καὶ μὴ ἀκούουσιν παρὰ τὸ πάθος τῆς!...

* *

Τίποτε ἀπὸ αὐτά.

Τὸ μυστηριώδες δράμα δὲν εἶνε ὡς ἐξάγεται παρὰ ἀπλῆ χυδαία ἕρις ἀθηναικοῦ ἀνδρογύνου τῆς μέσης τάξεως. Ἡ γυνὴ φαίνεται μᾶλλον ἡλικιωμένη τοῦ ἀνδρός. Τὰ ἐνδύματα αὐτῆς ἔχουν φορεθῆ ἐν σπουδῇ καὶ ἀτάκτως, ἀλλὰ καὶ ἐν τάξει ἂν τὰ ἐφόρει δὲν θὰ διεκρίνοντο πιθανῶς πολὺ διὰ τὴν κομψότητα των. Ἡ μορφή τῆς, ὑπὸ τὸ φευγαλέον φῶς παρατυχόντος φανοῦ, παρίσταται ἱκανῶς ἀντιπαθητικῇ. Αἱ κινήσεις τῆς εἶνε ἀπότομοι καὶ νευρικοί, καὶ πρὸς τὴν ὄλην τῆς ἐν γένει εἰκόνα φαίνεται ὅτι πληρέστατα θ' ἀνταπεκρίνετο ὁ τύπος ὃν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του ὁ λαὸς ὅταν ἐπλαττε τὴν ἐκφραστικωτάτην λέξιν τοῦ *ἀνδρογυναῖκα*. Ἀπεναντίας ὁ ἀνὴρ παρίστατ' εὐσταλῆς ὑπὸ τὸν κοντὸν ἐπενδύτην του, ὀξύαιχμον κεκαρμένος τὸ γένειον, συμπαθῆς, ἐπιδεικνύων μικρὰν ἀνθοδέσμην ἐξ ἰῶν προσεσηγμένην τῇ κομψιδοῦχῃ. Προδήλως τὸ ζεῦγος εἶνε ἀνάρμοστος. Πῶς συνηρμόσθησαν, πῶς τὴν ἐπῆρε δηλαδὴ, ἄδηλον. Ἄλλ' αὐτὰ συμβαίνουν. Καὶ ὁ πρῶτος χρόνος, καὶ ὁ δεῦτερος χρόνος, θὰ οἰκονομήθησαν ὅπως— ὅπως, οὕτως ἢ ἄλλως. Ἄλλὰ τοῦ καιροῦ παρερχομένου ἡ δυστροπία τοῦ χαρακτῆρος τῆς κυρίας, οὕτινος ἀρκετὰ δειγμάτων καὶ ἡ σκηνὴ ἐδῶκεν ἤδη, θὰ ἤρχισεν ἴσως νὰ μὴ γίνεται πλέον καὶ πολὺ ἀνεκτὴ. Προσπιθεμένων δὲ καὶ τῶν ἐκ τῆς αὐξήσεως τῆς οικογενείας καὶ τῶν ἄλλων παρομαρτουσῶν ἐνοχλήσεων ἡ ζωὴ ἐν αὐτῇ δὲν θὰ παρέχῃ βεβαίως ἐξαιρετικῶς γοητευτικὰ θέληγητρα. Καὶ φαίνεται ὅτι ὁ νέος αὐτὸς ἔχει τὴν ἀτυχίαν, τὸν ἐρωτισμὸν ἢ τὴν καλαισθησίαν, ὅπως θέλετε, νὰ πλήττῃ παρὰ τῇ ἀνδρογυναίκα αὐτῇ καὶ νὰ ζητῇ ἐξῶ τῆς ἐστίας του ὅ,τι δὲν δύναται νὰ εὕρῃ πλησίον τῆς. Τοῦτο δὲ ἤρκεσε διὰ νὰ ἐξα-

πολύση τὴν σύζυγον αὐτὴν, τὴν μητέρα ταύτην, μαινάδα παρὰφορον, λύκαιναν ὠρουμένην, εἰς τὴν διωξίν του!...

* *

Ἄν εἶνε ὁμως κοινὴ καὶ χυδαία ὡς πρὸς τὴν βᾶσιν τῆς ἡ σκηνῆς, δὲν εἶνε πάντως ἀναξία ἐνδιαφέροντος ἐν ταῖς λεπτομερείαις τῆς. Ἄν ὅχι ἄλλο, τὸ πλαίσιον ἐν ᾧ ἐκτυλίσσεται ἀπὸ τινων στιγμῶν θὰ ἦτο ἀντάξιον καθ' ὅλα καὶ δι' ὑψηλῆς ἀκόμης εἰκόνα τραγωδίας. Ἐφθασαν ἤδη βαδίζοντες ὑπὸ τὴν δενδροστοιχίαν. Οἱ φανοὶ δὲν ἔχουν ἀναφθῆ ἐν αὐτῇ, καὶ ἐκτείνεται πέραν, σκοτεινὴ καὶ μακρὰ. Καὶ τὰ φυλλώματα τῶν δένδρων τῆς συμπλέκονται ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς των πένθιμα, ἐνᾧ μυστηριωδῶς θροοῦσιν ὑπὸ τὸν ἄνεμον τοῦ βασιλικοῦ κήπου τὰ ζοφερὰ βᾶθη καὶ κυάνεον ἀπλοῦται ἄνωθεν τὸ στερέωμα καὶ τὰ ἄστρα ρίπτουν ἀμαυρὰν κ' ὑποτρέμουσαν φεγγυβολήν... Τοιαύτη δὲν ἦτο περίπου ἡ νύξ καθ' ἣν ἔβαλες τὸν τελευταῖόν σου στεναγμόν, ᾧ Δεσδεμόνα;... Ἄλλὰ τῆς Δεσδεμόνας τὸ πρόσωπον ἐν τῇ χυδαίᾳ σκηνῇ τῆς ἀθηναϊκῆς δενδροστοιχίας θὰ ἠδύνατο ἀστείότατα, παρ' ὅλην τὴν ποίησιν τῆς νυκτός, νὰ παίξῃ ὁ δυστυχῆς σύζυγος, ἐνᾧ ἡ γυνὴ θὰ ἠδύνατο κάλλιστα νὰ διεκδικήσῃ τὸν τίτλον Ὁθέλλου μὲ ποδόγυρον. Ἡ φωνὴ αὐτῆς ἀντηχεῖ πάντοτε διαπεραστικὴ καὶ δυσηχοστάτη, εἰς τρόπον ὥστε ἀρχίζουσι ἐμοῦ αὐτοῦ, τοῦ ἀδιαφόρου παρατηρητοῦ, νὰ ἐξεγείρωνται βαθμηδὸν τὰ νεῦρα καὶ μοῦ ἔρχεται νὰ ριθῶ καὶ νὰ τῆς βγάλω τὴν γλῶσσαν. Τὰ κινήματα αὐτῆς εἶνε διηλεκτῶς ἀπειλητικὰ καὶ ἡ στάσις τῆς ἀγῶνος στάσις. Προφανῶς, διακρίνει τὴν δυσχέριαν εἰς ἣν ἐμβάλλει τοὺς συνοδοῦς τῆς καὶ ἐννοεῖ νὰ καταχρασθῆ αὐτῆς εἰ δυνατόν ἀπεριόριστως. Τῇ ἀληθείᾳ, σπανιότατα ἔτυχε νὰ παραστῶ εἰς τοιοῦτο πρωτοφανὲς καὶ ἀπελπιστικὸν μὰ τὴν Ἐριδα εἰδος γρίνιας. Ἡ θέσις τῶν ἀνδρῶν εἶνε ἀκριβῶς ἀξιοδάκρυτος. Λυποῦμαι ἰδίως ἐξαιρετικῶς τὸν φίλον τοῦ συζύγου, ὅστις εὐρίσκειται προδήλως περιπεπλεγμένος, καὶ δὲν ἠξέυρει τί νὰ κάμῃ, ἐν δυσκολωτάτῃ στάσει, ἀμφιβάλλων ἂν πρέπει νὰ τοὺς ἀρίστη νὰ λύσουν τὰς διαφορὰς των μόνου των ἢ νὰ ἐξακολουθήσῃ παίζων καὶ αὐτὸς τὸν βωβοῦ τριταγωνιστοῦ ἀρκετὰ κωμικὸν ρόλον του. Χρειαζέται δὲ βεβαίως ἰκανὴ δόσις ἀνεκτικότητος, ὥστε νὰ ὑπομένουν τὰ βραχνιστήρια εἰς ἃ τοὺς ὑποβάλλει ὁ ἀπροσδοκῆτως ἐνσκήψας αὐτὸς δῆμιός των. Ἄν αὐτοὶ βραδύνουν τὸ βῆμα, αὐτὴ τὸ ἐπισπεύδει, ἀναγκάζουσα αὐτοὺς νὰ τὴν παρακολουθοῦν καὶ ἄκοντες. Ἄν αὐτοὶ ἀρχίσουν νὰ σπεύδουν, αὐτὴ σταματᾷ ἐπίτηδες. Ἄν θελήσουν νὰ διευθυνθοῦν πρὸς τὰ δεξιὰ, αὐτὴ τοὺς ὠθεῖ νὰ στραφοῦν πρὸς τ' ἀριστερά. Ἄν στραφοῦν πρὸς τ' ἀριστερά, αὐτὴ

τοὺς πιέζει νὰ διευθυνθοῦν πρὸς τὰ δεξιὰ. Ἄν θέλουν ν' ἀποφύγουν τὴν ἀπειλουμένην προσέγγισιν ὁμίλων διαβητῶν, αὐτὴ τοὺς ἐκθιάζει νὰ συγκρουσθοῦν μὲ αὐτοὺς πρόσωπον πρὸς πρόσωπον. Καὶ αἱ μομφαί, καὶ τὰ παράπονα, καὶ αἱ μεμφιμοίραι, ἐκτυλίσσονται πάντοτε, ἀκατάπαυστοι, φορτικώτατοι:

— Γιὰ τὴν κουζίνα, αἶ;... Νὰ σοῦ κοιμίζω τὰ παιδιὰ σου, αἶ;...

Καὶ ἀνὰ πᾶν λεπτόν, εἰς ἐκάστην φράσιν τῆς, ὡς βᾶσις τῶν αἰτιάσεων, φέρονται εἰς τὸ μέσον αὐτὰ παιδιὰ, — τὰ «παιδιὰ σου» ὡς τὰ ἀποκαλεῖ —, ὡς νὰ τοῦ τὰ ρίπτῃ εἰς τὸ πρόσωπον, ὡς νὰ μὴν εἶνε καὶ ἰδικὰ τῆς, μετ' ἐκφράσεως ὑφίστης καταφρονήσεως καὶ ὑπάτης ἀγανακτήσεως διότι κατεδικάσθη νὰ τὰ περιποιητῆται —, ὡς νὰ ἐκτελῇ πράττουσα τοῦτο ὑπηρεσίαν ἐπιβεβλημένην καὶ νὰ προσφέρῃ ἐκδούλεισιν πρὸς αὐτόν... Καὶ τὰ ἀκούει ἐκεῖνος, σιωπηλός, κύπτων τὴν κεφαλὴν, χαμαὶ νεύων χωρὶς νὰ ἀπαντᾷ, καταπίνων τὸν θυμὸν του...

* *

Ἄλλὰ, φαίνεται ὅτι ἀπὸ μικροῦ ἀπηύδησε. Καὶ, βαιᾶ τῇ φωνῇ:

— Θὰ σωπάσης ἐπὶ τέλους; λέγει.

— Ἐγὼ νὰ σωπάσω;... Σιγὰ νὰ μὴ μοῦ βουλώσης καὶ τὸ στόμα!...

— Θὰ τραβήξῃς νὰ πάμε 'στὸ σπίτι;...

— Δὲν πάω!... Ὅ,τι θέλω θὰ κάμω!...

— Αἶ τότε λοιπὸν ἔλα νὰ καθήσης...

Ἐγὼ ἐκόπηκα...

Καὶ κάθηται ἐπὶ τινος τῶν παρακειμένων θρανίων τῆς δενδροστοιχίας.

— Δὲν κάθουμαι, ὅχι!...

Ἄναγκάζεται συνεπῶς νὰ ἐγερθῆ.

— Πάμε λοιπὸν, ἐπαναλαμβάνει.

Ἄλλὰ τότε:

— Δὲν πάμε πουθενά. Θὰ καθήσω. Εἶμαι κουρασμένη...

Προδήλως ὁ ἄνθρωπος ὑποφέρει δεινῶς.

— Μὰ τί εἶνε αὐτὰ τέλος πάντων; τῆς λέγει. Τί κάνεις ἔτσι;... Ἔτσι θὰ φωνάζῃς ὀλοένα;... Δὲ ντρέπεσαι λιγάκι τὸν κόσμον;...

Καὶ ἐκείνη, ὡς νὰ προσκαλῆ ἀκριβῶς τὸν κόσμον αὐτόν, τὸ περιπλανώμενον γύρω καὶ κυκλοῦν αὐτοὺς θηρίον ὅπερ τόσον φαίνεται ὅτι φοβεῖται ὁ ἀνὴρ, ὑψοῦσα τὴν φωνήν, ἀναιδῆς, αὐθάδης:

— Δὲ ντρέπομαι κανένα!... Δὲν ἔχω ἀνάγκη κανένα!... Ἄς ἔλθουν ὅλοι ν' ἀκούσουν καὶ νὰ ἰδοῦν τί κακοῦργος εἶσαι!...

Ἐχασεν εἰς τὸ κάτω τῆς γραφῆς τὴν ὑπομονήν. Καὶ ἀρπάζων αὐτὴν αὐτὸς πλέον τότε ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ὠθῶν αὐτὴν, ἐπιβλητικῶς, ἀξιοματικῶς, σχεδὸν βαναύσως:

— Ἐμπρός!, τῆς λέγει, δὲν ὑποφέρεσαι πλέον!... Ἐπὶ σπίτι!... Τράβα!

Ἄλλ' αὐτὴ, ἀνετινάχθη ὅλη διαμιάς, ἀγρία, ἐξάλλος.

— Ἄφρησέ με!, ὠλόλυξε. Θὰ σὲ φάω, κακομοίρη!...

Ἡ κραυγὴ αὐτῆς ἀντήχησε διάτορος ἐν τῇ νυκτὶ καὶ ἐνόμισα ὅτι εἶδα ἐν τῷ σκότει λευκάζοντας τοὺς ὀδόντας τῆς, ὡσάν αὐτὴν ἐκείνην τὴν στιγμὴν ὁ θῆλυς Καννίβαλος νὰ ἤθελε νὰ πραγματοποιήσῃ τὴν ἀπειλήν...

Καὶ ὁ τάλας, ἐντρομος πρὸ τῆς ἀπροσδοκήτου ὀξύτητος τῆς φωνῆς καὶ πρὸ τῆς ἀκατασχέτου βιαιότητος, ἀφίνει αὐθὺς τὸν βραχιονάκι τῆς, ἤττημένος, ὑποτεταγμένος, βλέπων ὅτι τὸ καλλίτερον πάλιν εἶνε νὰ δώσῃ τόπον τῇ ὀργῇ, περιδέστερος ἢ τὸ πρῖν.

Καὶ ἡ σκηνὴ ἐπαναλαμβάνεται καὶ ἐξακολουθεῖ ὅπως καὶ πρότερον, τῆς γυναικὸς ἀναλαβούσης τὴν θριαμβευτικὴν ἐν τῷ μέσῳ πορείαν τῆς, καὶ ἐξεμούσης ὅ,τι τῆς καταβῆ, καὶ ἐπικαλουμένης ἐκάστοτε ὡς αἰσχος εἰς ὃ τὴν ὑπεχρέωσεν ὁ ἄτιμος αὐτὸς καὶ ὡς ἐγκλημα δι' ὃ εἶχε δίκαιον νὰ κατηγορῇ αὐτὸν τὸν κακοῦργον ὅτι τὴν ἀφίνει κάθε βράδυ μόνην ἔπὶ σπίτι διὰ νὰ κοιμίζῃ τὰ παιδιὰ του, καὶ ὑβρίζουσης ἐν φαρμακερῷ σιέλῳ, ἐνῶ ἐκεῖνοι κρύπτουν ἐκ νέου τὰς μορφάς των, μὲ καταβιβασμένους τοὺς πύλους των καὶ συστρέφοντες τοὺς μύστακάς των...

Μὲ τὸ αὐτὸ βᾶδισμα καὶ τὰς αὐτὰς στάσεις καὶ τὰ αὐτὰ ἐπεισόδια ἐφθασαν ἤδη εἰς τὸ τέλος τῆς δενδροστοιχίας.

Ἐκεῖθεν, ἔκαμψαν ἀριστερὰ, πρὸς τὴν Πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.

Κατῆλθον εἰς αὐτήν.

Ἐκαμαν ὀλίγα βήματα.

Καί, διὰ τινος τῶν παρόδων τῆς, τοὺς ἔχασα αἰφνης ἀπ' ἔμπροσθέν μου...

Παρετήρησα γύρω διὰ νὰ ἴδω ποῦ διηυθύνθησαν, ἀλλὰ δὲν τοὺς εἶδα πλέον.

Εἶχα βαρυνθῆ ἄλλως τε νὰ τοὺς παρακολουθῶ.

Καὶ ἐνῶ ἀπέρχομαι, γελῶν ἐνδομύχως διὰ τὴν ἀλλόκοτον ἱστορίαν εἰς ἣν παρέστην πρὸ μικροῦ οὕτως ἀνεπίστως ἀκουσίως μάρτυς, συλλογίζομαι ἀπ' ἐτέρου μετὰ λύπης τὰ δυστυχῆ μωρὰ, ἅτινα ἀπέμειναν εἰς τὸ σπίτι, μόνα μετὰ τὴν ἐρήμωσίν του πρὸ ὀλίγου καὶ ὑπὸ τῶν δύο κυρίων του, τῶν ἡρώων τῆς σκηνῆς, ἐμπειστημένως ἴσως εἰς τὴν φύλαξιν καμμιάς ὑπηρετίας ἥτις θὰ ἐρωτολογῇ πιθανῶς καὶ αὐτὴ τὸρα ἐν τῷ μαγειρείῳ καὶ θὰ τὰ στέλλῃ εἰς τὸν διάβολον, ἐγκαταλελειμμένα καὶ ἀπὸ τὸν πατέρα αὐτὸν φεύγοντα τὴν ὄψιν τῆς μαινχδος ταύτης καὶ ἀπὸ τὴν μητέρα αὐτὴν τρέ-

χουσαν εἰς τὰς ὁδοὺς πρὸς καταδίωξιν τοῦ φυγάδος τούτου, καὶ θὰ κλαίουν βέβαια τὴν στιγμὴν ταύτην, τὰ ταλαιπώρα βρέφη, καὶ θὰ οἰμώζουσι καὶ θὰ κόπτονται μέσα εἰς τὰ μικρὰ λίκνα των...!

ΜΙΧΑΗΛ ΜΗΤΣΑΚΗΣ

ΧΑΡΑΛΔΟΣ

Ο ΗΓΕΜΩΝ ΤΩΝ ΒΑΡΙΑΓΩΝ

Βυζαντινὸν ἱστορῆμα.

(Συνέχεια, ἴδε πραγματοποιεῖται φύλλον).

Ἐν τούτοις τὸ Κοιτωνάριον προεπορευέτο πάντοτε, καὶ ὁ Χαράλδος, ἐνῶ σφοδρὰ συνεκρούοντο ἐν αὐτῷ πάθη, μηχανικῶς ἠκολούθει. Ὁ εὐνουχίσκος ἐκεῖνος ἔβαινε βεβαίως πρὸς τ' Ἀνάκτορα, εἰσδύων μέχρι τοῦ βωμοῦ τῆς πολυλατρεύτου θεότητος. Τίς οἶδεν ἂν μετ' αὐτοῦ παρρησιάζετο, ἂν κατέφθανε μέχρι τῶν ποδῶν αὐτῆς... Πλὴν φεῦ, τοὺς χρυσοὺς τούτους ὀνειρούς διέλυσε ταχέως ἡ πραγματικότης, καθ' ὅσον ὁ παῖς, καταλιπὼν αἴφνης τὸν Αὐγουστέα, καὶ διελθὼν παρὰ τοὺς ἀγίους Ἀποστόλους καὶ τὸν Λαμπτήρα, κατηυθύνθη πρὸς τὸν λιμένα. Ὁ Χαράλδος ἔσθη τότε, καὶ ἀπεστρέφετο ὅπως δυσθῦμως ἐπανακάμψῃ, ὅτε ὁ εὐνουχίσκος, ὡσεὶ μαντεύσας τὴν πρόθεσιν αὐτοῦ, ἔνευσε διὰ τῆς χειρὸς. Γλυκὺ θυμὸς ἐλίπς καταπλημμύρησε καὶ αὐθὺς τοῦ νέου Ἰάρολου τὴν καρδίαν, καὶ προέβη περαιτέρω, καὶ τοι οὐδόπως κατανοῶν τὸ συμβαῖνον.

Ἐν τούτοις τὸ Κοιτωνάριον, στρέψαν πρὸς τὸν λιμένα τὰ νῶτα, καὶ διαβὰν παρὰ τὸ Ἀνάκτορον τοῦ Ἐλευθερίου, ἐξῆλθεν ἐπὶ τῆς μετ' αὐτὸ ἐρήμου παραλίας· ἐκεῖ δέ, ἀφοῦ ἐφ' ἱκανὸν ἐβάδισεν ἐπὶ τῆς ἄμμου, καὶ παρέκαμψε βράχους τινὰς παρὰ τὴν ὄχθην ἐγειρομένους, ἐφθασεν εἰς μικροσκοπικὸν κοιλίσκον, ἐν ᾧ ἐπεφάνη ἐλαφρὸν ἀκάτιον, ὑπὸ δύο Αἰθιοπῶν ἐλαυνόμενον.

Ὁ Χαράλδος, νεύσαντος τότε τοῦ παιδός, εἰσῆλθεν ἐν αὐτῷ, καὶ τὸ κέλυφος, ἐλαφρὸν ὡς ἀκλύων, ἀφοῦ ἐπαρκῶς ἐμακρύνθη τῆς ἀκτῆς, ἤρχισεν ἀναπλεῖν τὸν Βόσπορον. Ἡ ἐσπέρα ἦν ἤδη προκεχωρημένη, καὶ εἰς τὸν γλαυκὸν αἰθέρα πρῶτος ὑπέτρεμεν ὁ ἀργυροῦς τῆς Παφίας ἀστήρ, ἐνῶ θεσπέσιος κατεῖχε τὴν φύσιν πᾶσαν ἡμερος, καὶ ὁ ἥρωας ἡμῶν μόλις διὰ τῶν δύο χειρῶν κατέστελλε τοὺς βιαίους τῆς καρδίας αὐτοῦ παλμούς.

Ἐν τούτοις ἡ πορεία παρετείνετο, καὶ τοῦ Χαράλδου ἐκορυφοῦτο ἡ ἀνυπομονησία, διὸ καὶ κύψας εἰς τὸ οὖς τοῦ εὐνουχίσκου, ἠρώτησεν αὐτὸν ποῦ μετέβαινον, ἀλλ' ἐκεῖνος εἰς μόνην ἀπάντησιν ἔθηκε τὸν δάκτυλον ἐπὶ τῶν χειλέων.

Μίαν ὀλόκληρον ὥραν διήρκεσεν ὁ μυστη-